

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ДУ «НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ВИЩОЇ
ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ»**

**Всеукраїнська науково-практична конференція
здобувачів вищої освіти**

«МОЛОДЬ – АГРАРНИЙ НАУЦІ І ВИРОБНИЦТВУ»

Актуальні проблеми ветеринарної медицини

22-23 квітня 2025 року

Біла Церква
2025

УДК 001.895:338.43:378-053.6:636.09(063)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Шуст О.А., д-р. екон. наук, ректор.

Варченко О.М., д-р. екон. наук.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук.

Філіпова Л.М., канд. с.-г. наук.

Царенко Т.М., канд. вет. наук.

Куманська Ю.О., канд. с.-г. наук.

Козій Н.В., канд. вет. наук.

Славінська О.В., начальник редакційно-видавничого відділу.

Відповідальна за випуск – **Славінська О.В.**, начальник редакційно-видавничого відділу.

Актуальні проблеми ветеринарної медицини: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти. 22-23 квітня 2025 р. Білоцерківський НАУ. – 282 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

Для лікування хворих тварин застосовували препарат Енроксан-50 в дозі 1 мл на 10 кг маси тіла тварини, що еквівалентно 5 мг на 1 кг маси тіла, один раз на добу. Препарат вводили внутрішньом'язово, курсом 3 дні.

Упродовж лікування вели постійне спостереження за клінічним станом тварин. Від хворих тварин до та після лікування відбирали зразки крові для дослідження морфологічних показників [5, с. 764].

Ефективність препарату за лікування хірургічних інфекцій у собак оцінювали за результатами клінічного спостереження під час застосування препарату та протягом двох тижнів після проведеної терапії. Безпечність препарату оцінювали за відсутністю чи появою негативних явищ і побічних реакцій внаслідок його застосування.

Результати. За лікування у собак покращився загальний стан, температура тіла нормалізувалась, на 5 добу повністю зник набряк, не спостерігалось болючості під час пальпації, а на 14 добу після завершення терапії у тварин не фіксували жодних симптомів захворювання.

На початку та на 14 добу після проведеного лікування у собак відбирали кров для дослідження. Згідно отриманих результатів спостерігається зменшення кількості еритроцитів, низький рівень гематокриту, менша норми концентрація гемоглобіну, проте збільшення кількості лейкоцитів (зростання кількості паличкоядерних нейтрофілів) та високе ШОЕ. Дана зміна показників крові є характерною за гострого інфекційного процесу.

Після застосування препарату на основі енрофлоксацину загальний стан тварин покращився, а гематологічні показники всіх тварин нормалізувались, що свідчило про відсутність запального процесу і одужання. Побічних ефектів чи явищ під час проведення парентеральної антимікробної терапії ін'єкційним препаратом «Енроксан-50» у дослідних тварин не спостерігалось.

Отже, вивчена ефективність препарату на основі енрофлоксацину при парентеральному введенні в дозі 5мг на 1 кг маси тіла тварини. За наявності збудників захворювання *Staphylococcus aureus* та *E. coli* та попередньо проведеному тесту на чутливість, даний препарат є ефективним за лікування хірургічної інфекції у собак.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Петренко О. Ф. *Хірургія ветеринарної медицини*: Підруч. / О. Ф. Петренко, В. Б. Борисевич, В. Т. Мішишин, М. І. Примак. - К. : Вища освіта, 2005. - 399 с.
2. Стецько Т.І. Засади ефективної антибіотикотерапії у ветеринарній медицині. – Ветеринарна біотехнологія. – 2008. – № 13 (1). – С. 194-203.
3. Яковлев С.В. Место фторхинолонов в лечении бактериальных инфекций // Антибиотики и химиотерапия. – 1999. – Т. 44. – № 12. – С. 27-30.
4. Ветеринарна мікробіологія. Посібник для вищих навчальних закладів / Р. Й. Кравців, О. Я. Захарів, В. І. Семенюк, І. Б. Турко. В авторській редакції. – Львів, Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького, 2008. – 418 с.
5. Лабораторні методи досліджень у біології, тваринництві та ветеринарній медицині : Довідник / В. В. Влізла, Р. С. Федорук, І. Б. Ратич та ін.; за ред. В.В. Влізла. – Львів: - СПОЛОМ, 2012. – 764 с.

СЕКЦІЯ 8. ЕПІЗООТОЛОГІЯ ТА ІНФЕКЦІЙНІ ХВОРОБИ ТВАРИН

УДК 636.8.09:616.98:578.828.11

КОВАЛЬ Н.О., здобувач вищої освіти
Науковий керівник – **ЦАРЕНКО Т.М.**, канд. вет. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

ОСОБЛИВОСТІ ЕПІЗООТОЛОГІЇ, ДІАГНОСТИКИ ТА ПРОФІЛАКТИКИ ВІРУСНОГО ЛЕЙКОЗУ КОТІВ

Вірусна лейкемія котів (ВЛК) залишається однією з значущих інфекцій котів. У результаті

ретроспективного аналізу випадків у клініці "ДокторВет" (м. Біла Церква) за 2020–2025 роки підтверджено 26 випадків ВЛК серед 425 випадків інфекційних хвороб. Найвищу захворюваність виявлено серед котів із вільним вигулом і відсутністю вакцинації. Первинну діагностику проводили імунохроматографічними тестами, що за потреби доповнювали ПЛР. Профілактика ВЛК передбачає скринінг, вакцинацію і контроль за групами ризику. Важливе значення має тестування безпритульних тварин.

Ключові слова: FeLV, імунохроматографічний тест, ПЛР, профілактика.

Вірусна лейкемія котів (ВЛК, *Feline leukemia virus*, FeLV) є однією з найпоширеніших ретровірусних інфекцій серед домашніх та диких котів у світі. Збудник належить до роду *Gammaretrovirus* родини *Retroviridae* та спричиняє розвиток імуносупресії, гематологічних розладів, лімфом і лейкемій, що суттєво погіршує прогноз для інфікованих тварин. Основний механізм передачі інфекції – це тривалий контакт через слину, а також можливе вертикальне інфікування через плаценту або молоко. Світова поширеність ВЛК варіює від 0% до 24,5% залежно від регіону, з вищими показниками у країнах Азії, Латинської Америки та деяких регіонах Австралії. У США середній рівень інфікування становить близько 2,3–3,3%, у Європі – від 0% до 8,8% [1, 2].

В Україні інфікування котів становить приблизно 32,6 % серед підозрюваних випадків у вибірці котів із вільним вигулом. Завдяки застосуванню тестування та вакцинації поширеність інфекції у контрольованих популяціях зменшується, однак ризик зберігається [3].

Метою роботи було встановити особливості епізоотології, діагностики та профілактики вірусного лейкозу котів у ветеринарній клініці «ДокторВет» (м. Біла Церква).

Для виконання дослідження було проведено ретроспективний аналіз даних клініки за період із 2020 по 2025 роки. Загалом за вказаний період у клініці було діагностовано 425 випадків інфекційних хвороб котів. Із них 26 випадків (6,1%) становили підтвержені діагнози вірусної лейкемії котів, встановлені шляхом імунохроматографічного тестування та, частково, підтвержені методом полімеразної ланцюгової реакції (ПЛР). Інші 399 випадків розподілялись серед інших інфекційних хвороб: 152 випадки (38,1 %) становили інфекційний ринотрахеїт котів, 99 випадків (24,8 %) – панлейкопенію, 85 випадків (21,3 %) – каліцивіроз, 37 випадків (9,3 %) – хламідіоз котів. Інші 26 випадків (6,5 %) склали інші інфекції, зокрема мікоплазмоз, бордетельоз, дерматомікози тощо.

Підозру на вірусну лейкемію котів (ВЛК) у клініці встановлювали на основі клінічних ознак, характерних для ретровірусних інфекцій, зокрема стійкої анемії, лімфаденопатії, хронічних інфекцій верхніх дихальних шляхів, стоматиту, втрати ваги та наявності новоутворень. Додатковими підставами для тестування були історія вільного вигулу тварини або контакт із невідомими або безпритульними котами, що є ознаками підвищеного ризику.

Для первинної діагностики використовували швидкі імунохроматографічні експрес-тести на виявлення антигену p27 вірусу лейкемії котів за допомогою комерційних наборів VetExpert FeLV Ag та VetExpert FIV/FeLV Combo (VetExpert, Польща), які дозволяють якісно виявити антиген ВЛК у цільній крові, сироватці або плазмі. У окремих випадках діагноз підтверджували методом ПЛР у комерційних лабораторіях Бальд або БіоСофт (м. Київ).

Імунохроматографічні експрес-тести виявляють циркулюючий вільний антиген у крові або сироватці на стадії віремії, однак, експрес-тести не можуть розрізнити різні форми інфекції – прогресивну, регресивну, фокальну або абортівну, що має принципове значення для прогнозу та тактики лікування. За регресивної або фокальної інфекції рівень антигену p27 у крові може бути низьким або інтермітуючим, що може дати хибнонегативний результат, а на пізніх стадіях регресивної інфекції антигенемія може бути відсутньою, тоді як провірусна ДНК залишається інтегрованою у геном клітин-господаря, що створює ризик латентної передачі вірусу або його реактивації. Найкраще поєднувати

імунохроматографічне тестування з ПЛР-діагностикою на виявлення провірусної ДНК, яка дозволяє встановити наявність інтегрованого вірусу, незалежно від стадії антигенемії, особливо у випадках негативного результату експрес-тесту при наявності підозрілих клінічних ознак або ризику.

Ризик поширення інфекції серед популяції котів м. Біла Церква залишається стабільним, на рівні 6–8% від усіх інфекційних захворювань котів. Найбільш сприятливими до інфекції є коти віком до 6 років, з вільним вигулом або частим контактом із безпритульними тваринами. Особливу загрозу становлять безпритульні коти та коти з вулиці, які тимчасово утримуються у притулках, де через високу щільність утримання та стрес ризик поширення ВЛК зростає, що обумовлює необхідність обов'язкового тестування тварин перед їх адопцією або інтеграцією у домашні популяції.

Порівняно нижча ймовірність інфікування є серед котів, які утримуються виключно в закритих приміщеннях та мають обмежений контакт із зовнішнім середовищем.

Профілактика ВЛК базується на поєднанні скринінгу тварин за допомогою імунохроматографічних або молекулярних методів, ізоляції інфікованих особин та активної імунопрофілактики. В Україні доступною є вакцина Purevax FeLV® (Merial, Франція) – рекомбінована жива вакцина, що забезпечує захист проти прогресуючої інфекції. Вакцинацію рекомендовано починати у котів віком від 8–12 тижнів із ревакцинацією через 3–4 тижні та подальшою щорічною бустерною імунізацією для тварин групи ризику. Основними обмеженнями вакцини є те, що вона не забезпечує абсолютного захисту у вже інфікованих котів і не гарантує повної профілактики при масивному вірусному навантаженні, також вакцина не впливає на перебіг уже наявної латентної або регресивної інфекції.

Отже, результати проведеного ретроспективного дослідження підтверджують, що вірусна лейкемія котів реєструється у регіоні, з питомою часткою підтверджених випадків близько 6,1% від усіх інфекційних хвороб котів. Встановлено, що найбільш уразливими до інфекції є коти віком до 6 років, з вільним вигулом, контактами із безпритульними тваринами, особливу загрозу становлять коти, врятовані з вулиці та утримувані у притулках до моменту адопції. Використання швидких імунохроматографічних тестів є ефективним для первинного скринінгу, однак для встановлення остаточного діагнозу необхідне доповнення молекулярною діагностикою (ПЛР). Профілактика ВЛК повинна базуватися на регулярному скринінгу, можливої вакцинації тварин із груп ризику вакциною Purevax FeLV®, із урахуванням її обмежень щодо вже інфікованих тварин та тварин із латентною інфекцією.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Hofmann-Lehmann R., Hartmann K. Feline leukaemia virus infection: A practical approach to diagnosis. *Journal of Feline Medicine and Surgery*. 2020. Vol. 22. P. 831–846. DOI: 10.1177/1098612X20941785.
2. Greene C.E. Feline leukemia virus. In: Greene C.E. (Ed.). *Infectious Diseases of the Dog and Cat*. 5th ed. Elsevier; 2012. P. 108–135.
3. Довгенко В.В., Чекалін І.Ю., Наумчук В.С., Савченко М.О., Царенко Т.М. Поширення та діагностика ретровірусних інфекцій котів. *Науковий вісник ветеринарної медицини*. 2022. № 1. С. 43–53. DOI: 10.33245/2310-4902-2022-173-1-43-53.

УДК 636.09:614.21/.47:616.98-036.22:578.824.11

РОМАНОВА Ю.І., магістрант
Науковий керівник – **ЦАРЕНКО Т.М.**, канд. вет. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

**ОРГАНІЗАЦІЯ АНТИРАБІЧНИХ ЗАХОДІВ РАЙОННОЮ ДЕРЖАВНОЮ ЛІКАРНЕЮ
ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ**

Сказ залишається серйозною епізоотичною та епідемічною загрозою в Україні та, зокрема, у Київській